Народна банка на Република Северна Македонија
Дирекција за статистика

Скопје, 19 јуни 2020 година

Соопштение за печат

Монетарни движења во Република Северна Македонија: мај 2020 година

- Во текот на мај 2020 година, **паричната маса (монетарниот агрегат М3[1,2])** забележа месечен раст од 1,2%, како резултат на зголемувањето кај сите компоненти, со најголем придонес на депозитните пари, по што следуваат краткорочните депозити, готовите пари во оптек и долгорочните депозити до две години. Годишната стапка на раст изнесува 9,1% и во најголем дел се должи на повисоките депозитни пари, при раст и на готовите пари во оптек и краткорочните депозити, во услови на пад кај долгорочните депозити до две години.

- **Вкупните депозити[3]**, во мај, бележат зголемување од 1,0% на месечна основа, како резултат на растот на депозитите кај двата сектора, којшто е поизразен кај корпоративниот сектор. Вкупните депозити се повисоки за 7,8% на годишно ниво, во поголем дел поради зголемувањето на депозитите на секторот „домаќинства" (учество во растот од 70,2%).

Табела 1. Вкупни депозити и кредити[4] на недржавниот сектор

	состојба (во милиони денари)						годишна промена (во %)						месечна промена (во %)	
	3.2019	6.2019	9.2019	12.2019	4.2020	5.2020	3.2019	6.2019	9.2019	12.2019	4.2020	5.2020	4.2020	5.2020
Парична маса М4	**418,499**	**427,071**	**438,662**	**455,411**	**458,627**	**463,497**	**11.7**	**10.5**	**10.8**	**9.3**	**7.5**	**9.4**	**0.6**	**1.1**
Парична маса М3	**372,833**	**379,982**	**388,869**	**404,028**	**406,570**	**411,304**	**10.4**	**9.2**	**9.9**	**8.2**	**6.8**	**9.1**	**0.7**	**1.2**
од кои:														
Готови пари во оптек	31,236	32,554	33,368	36,108	40,617	41,476	9.0	9.7	8.8	12.0	24.7	28.8	7.2	2.1
Вкупни депозити	**377,800**	**386,461**	**394,472**	**410,794**	**409,260**	**413,205**	**11.1**	**10.5**	**10.1**	**9.5**	**6.3**	**7.8**	**0.0**	**1.0**
од кои:														
Корпоративен сектор	96,147	99,456	104,178	111,948	105,806	107,828	12.1	10.1	11.1	14.6	6.5	9.8	-2.2	1.9
Во денари	66,691	71,021	75,566	81,911	73,761	74,972	11.1	13.5	11.7	17.9	7.9	7.1	-2.8	1.6
Во странска валута	29,456	28,434	28,613	30,036	32,045	32,856	14.4	2.6	9.4	6.4	3.3	16.3	-0.7	2.5
Домаќинства	253,748	258,100	262,458	272,605	277,319	278,160	8.7	9.0	9.3	7.9	7.8	8.2	0.6	0.3
Во денари	131,901	135,492	137,346	146,231	147,981	148,362	9.6	11.8	12.0	10.4	9.4	10.1	0.3	0.3
Во странска валута	121,847	122,609	125,113	126,374	129,338	129,799	7.7	6.0	6.4	5.2	6.0	6.1	1.0	0.4
Вкупни кредити	**324,798**	**330,726**	**328,970**	**341,389**	**344,508**	**347,762**	**9.0**	**8.1**	**5.6**	**6.0**	**5.5**	**5.9**	**0.2**	**0.9**
од кои:														
Корпоративен сектор	164,734	165,305	159,764	167,952	168,688	170,378	8.2	6.4	1.7	1.9	2.0	3.3	0.6	1.0
Во денари	103,142	103,308	99,250	103,591	103,584	104,838	10.3	8.8	3.6	-0.8	-0.3	1.4	0.0	1.2
Во странска валута	61,592	61,997	60,514	64,361	65,104	65,540	5.0	2.5	-1.5	6.6	5.8	6.5	1.6	0.7
Домаќинства	158,550	163,963	167,528	172,014	174,429	176,010	9.7	9.9	9.5	10.5	9.4	8.6	-0.1	0.9
Во денари	88,854	91,492	92,821	95,075	96,359	97,640	12.9	11.4	9.6	10.0	7.8	7.6	-0.3	1.3
Во странска валута	69,697	72,471	74,706	76,939	78,070	78,370	6.0	8.0	9.3	11.0	11.4	9.9	0.1	0.4

Извор: НБРСМ.

---

[1] Почнувајќи од јуни 2018 година, Народната банка го користи монетарниот агрегат М3 како нова стандардна дефиниција за паричната маса. За аналитички цели и понатаму ќе се пресметува и ќе се објавува монетарниот агрегат М4.
[2] Монетарниот агрегат М1 го сочинуваат готовите пари во оптек и депозитните пари. Монетарниот агрегат М2 е составен од монетарниот агрегат М1 заедно со краткорочните депозити, додека монетарниот агрегат М3 (паричната маса), покрај монетарниот агрегат М2, ги вклучува и депозитите со достасаност од една до две години. Следствено, монетарниот агрегат М4 ги содржи монетарниот агрегат М3 и долгорочните депозити со достасаност над две години. За подетално објаснување, види ја Методологијата:
http://www.nbrm.mk/content/statistika/Monetarna%20statistika/metodologija/Metodologija_monetarna_07_2018_mak.pdf
[3] Вкупните депозити ги сочинуваат сите депозити вклучени во монетарниот агрегат М4.
[4] Годишните стапки на кредитите во периодот од јули 2019 па наваму се под влијание на ефектите од мерката на НБРСМ за отпис на побарувањата коишто се целосно покриени подолго од една година.

– Во мај, кај **вкупните кредити** е остварен раст од 0,9% на месечна основа, којшто се должи на зголеменото кредитирање на двата сектора, при малку поголем придонес на корпоративниот сектор. На годишна основа, стапката на кредитен раст изнесува 5,9% и во поголем дел произлегува од растот на кредитите одобрени на секторот „домаќинства". Доколку се земе предвид ефектот од преносот на сомнителните и спорните побарувања од билансна во вонбилансна евиденција, согласно со регулаторните промени[5] според одлуката на Народната банка, кај вкупните кредити во мај е забележан раст од 7,1% на годишно ниво.

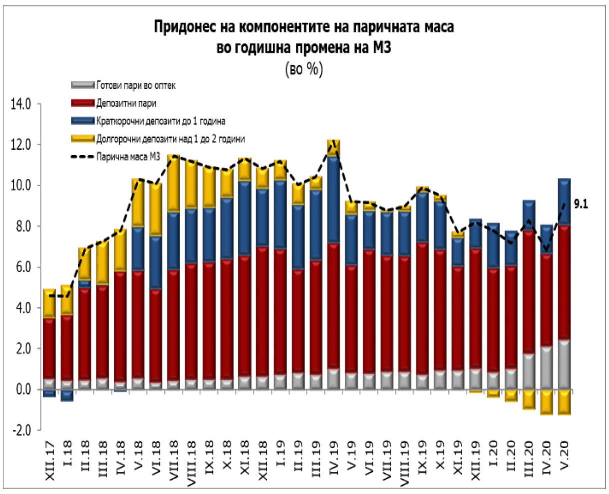

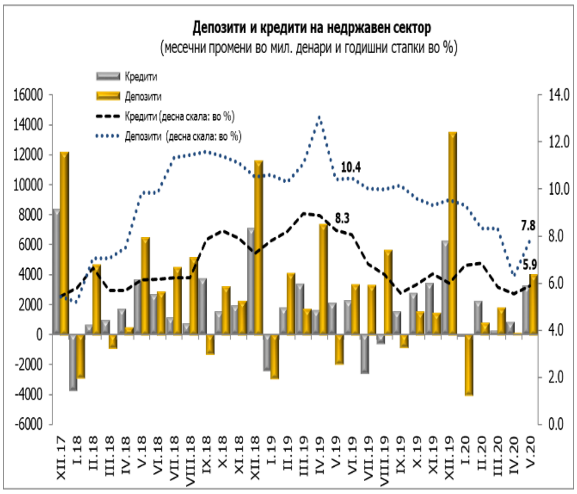

Извор: НБРСМ.

1. Депозити и кредити на корпоративниот сектор[6]

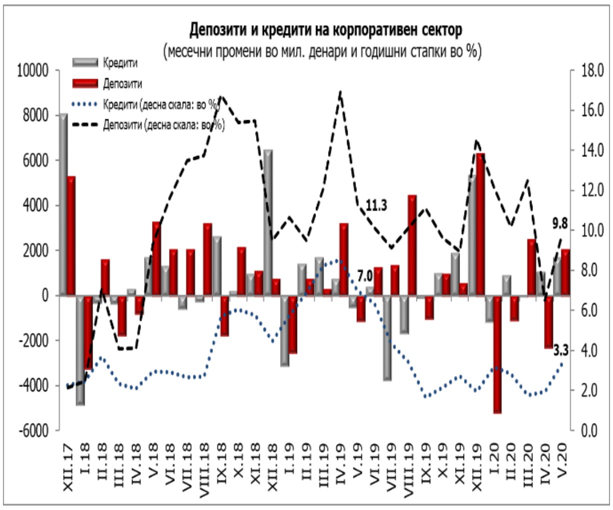

Извор: НБРСМ.

---

[6] На 9 август 2018 година, Советот на Народната банка ја усвои Одлуката за методологијата за управување со кредитниот ризик („Службен весник на Република Македонија" бр. 149/18), според која банките имаат обврска да ги пренесат од билансна во вонбилансна евиденција (и да продолжат со пренесување на) сите побарувања коишто се целосно резервирани подолго од една година. И покрај преносот на вонбилансна евиденција на овие побарувања, банките го задржуваат правото за нивна наплата.
[6] За потребите на ова соопштение, корпоративниот сектор ги опфаќа јавните и приватните нефинансиски друштва.

- Вкупните **депозити на корпоративниот сектор**, во мај 2020 година, забележаа месечен раст од 1,9%, главно под влијание на повисоките депозитни пари, долгорочните депозити во странска валута и краткорочните депозити во денари. Стапката на годишен раст на депозитите на корпоративниот сектор изнесува 9,8% и во најголем дел произлегува од зголемувањето на депозитните пари и краткорочните депозити во странска валута, при остварен пад на краткорочните депозити во денари.

- Овој месец, **кредитите на корпоративниот сектор**[7] бележат месечен и годишен раст од 1,0% и 3,3%, соодветно. Анализирано според валутната структура, поголемо учество во месечниот раст имаат кредитите одобрени во денари, додека годишниот раст во поголем дел се должи на кредитите одобрени во странска валута. Со исклучување на ефектот од извршените отписи на сомнителните и спорните побарувања, согласно со одлуката на Народната банка, годишниот кредитен раст кај корпоративниот сектор во мај изнесува 5,2%.

Извор: НБРСМ.

2. Депозити и кредити на домаќинствата[8]

Извор: НБРСМ.

---

[7] Почнувајќи од јуни 2018 година, а согласно со новата методологија, податоците за финансиските инструменти во денари со валутна клаузула се вклучени во рамки на странската валута.
[8] За потребите на ова соопштение, домаќинствата се однесуваат на физичките лица и самостојните вршители на дејност.

- Во мај, вкупните **депозити на домаќинствата** се повисоки за 0,3% на месечно ниво, пред сè како резултат на растот на депозитните пари, при раст и на депозитите во странска валута (краткорочни и долгорочни), додека депозитите во денари (краткорочни и долгорочни) бележат пад. Годишниот раст изнесува 8,2% и произлегува од зголемените депозитни пари и краткорочни и долгорочни депозити во странска валута, во услови на мал пад на краткорочните и долгорочните депозити во денари.

- Кај вкупните **кредити на домаќинствата**, во мај, е евидентиран месечен раст од 0,9%, којшто во поголем дел се должи на растот на денарските кредити (учество во растот од 81,0%). На годишно ниво е остварен раст од 8,6%, којшто произлегува од растот на кредитите во денари и странска валута, малку поизразен кај кредитите во странска валута. Со исклучување на ефектот од преносот на сомнителните и спорните побарувања од билансна во вонбилансна евиденција, согласно со одлуката на Народната банка, годишниот кредитен раст кај домаќинствата во мај изнесува 9,4%.

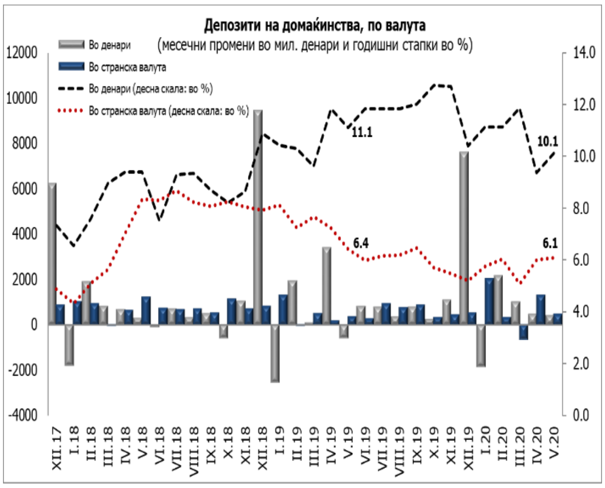

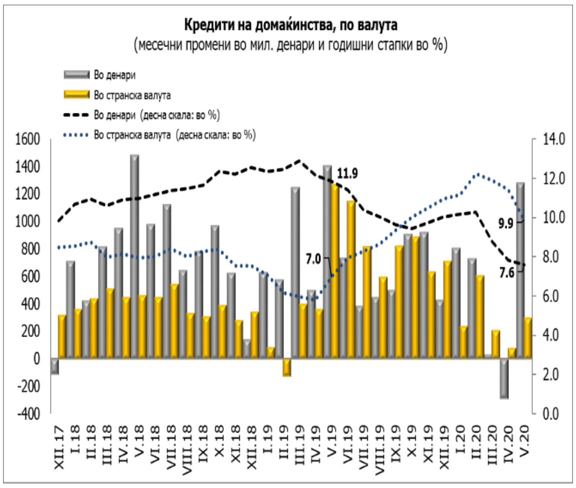

Извор: НБРСМ.

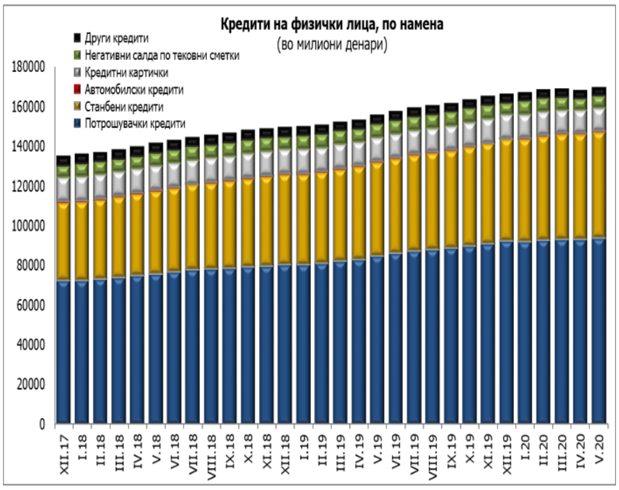

Извор: НБРСМ.

Табела 2. Кредити на банките и штедилниците дадени на физичките лица, по намена

	состојба (во милиони денари)						годишна промена (во %)						месечна промена (во %)	
	3.2019	6.2019	9.2019	12.2019	4.2020	5.2020	3.2019	6.2019	9.2019	12.2019	4.2020	5.2020	4.2020	5.2020
Потрошувачки кредити	82,324	86,335	89,042	92,430	93,397	93,935	10.9	12.0	12.8	14.6	12.1	10.4	0.0	0.6
Станбени кредити	46,477	47,785	49,116	51,338	53,183	53,631	13.6	12.9	11.9	12.7	13.6	13.4	0.4	0.8
Автомобилски кредити	319	320	316	316	303	296	0.4	4.0	4.8	1.4	-6.4	-8.5	-1.2	-2.1
Кредитни картички	12,113	12,007	11,956	11,928	11,331	11,480	-0.4	-1.5	-2.3	-2.6	-6.3	-4.8	-2.1	1.3
Негативни салда по тековни сметки	6,830	6,850	7,043	6,123	6,059	6,123	8.4	2.7	2.3	-1.7	-5.6	-8.9	-6.8	1.1
Други кредити	4,252	4,217	4,194	4,118	3,974	3,954	-6.2	-8.2	-8.2	-10.6	-5.7	-5.8	0.1	-0.5

Извор: НБРСМ.

– Анализирано според намената на кредитите одобрени на физичките лица, во мај, **потрошувачките кредити и станбените кредити**, како најзастапени категории, се повисоки за 0,6% и 0,8% на месечна основа, и 10,4% и 13,4% на годишна основа, соодветно. **Автомобилските кредити** и натаму бележат пад и тие се намалени за 2,1% и 8,5%, на месечна и годишна основа, соодветно. Кредитите одобрени на **кредитни картички** и **негативните салда на тековните сметки** бележат месечен раст од 1,3% и 1,1%, соодветно, додека на годишно ниво се намалени за 4,8% и 8,9%, соодветно. Кредитите одобрени врз **други основи**, во мај, бележат месечен и годишен пад од 0,5% и 5,8%, соодветно.

***

Придружни информации

Временски серии податоци: Биланси и прегледи на депозитните институции, месечни податоци http://www.nbrm.mk/monetarna_statistika.nspx

Методолошки објаснувања:
http://www.nbrm.mk/content/statistika/Monetarna%20statistika/metodologija/Metodologija_monetarna_07_2018_mak.pdf

Информација за методолошките измени во монетарната статистика, статистиката на останатите финансиски институции и статистиката на каматните стапки:
http://www.nbrm.mk/content/statistika/informacii/Informacija_za_promeni_vo_monetarnata_statistika_mk.pdf

Народна банка на Република Северна Македонија
Дирекција за статистика

Следни објавувања: Календар на објавување податоци
http://nbrm.mk/content/statistika/kalendar/Kalendar_na_objavuvanje_podatoci.pdf

Монетарни движења во Република Северна Македонија: 21 јули 2020 година (референтен пресек заклучно со јуни 2020).

За новинарски прашања, ве молиме контактирајте со лицата од Кабинетот на гувернерот.

За подетални информации во врска со објавените статистички податоци, побарајте нè на: contact.statistika@nbrm.mk или на телефонскиот број 02 3215 181 локал 116 (или 110/108).